УДК 316.77:004.738.5-053.6

ІНФОРМАЦІЙНІ ПОТРЕБИ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ

К. Сипко, група ІС-24М
Науковий керівник: ***В. Барабаш,*** канд. філ. наук, доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет

У сучасному інформаційному суспільстві знання стали стратегічним ресурсом, що визначає соціокультурні, економічні та політичні трансформації. Молодь, будучи ключовою категорією користувачів цифрового контенту, демонструє специфічні інформаційні потреби, зумовлені технологічним прогресом, соціальними змінами та індивідуальними запитами. Ці потреби перебувають у стані постійної динаміки, що зумовлює необхідність їх наукового осмислення. Вивчення цих аспектів дозволяє оцінити ефективність механізмів управління інформаційним простором, визначити тенденції розвитку цифрової культури та розробити рекомендації для підвищення інформаційної грамотності молодого покоління.

Чисельні наукові дослідження (Гуревича Р., Коношевського Л., Коношевського О., Люльчак С., Крайнік О., Дацько Н., Прохоренко Т. та ін.) охоплюють різні аспекти теми, зокрема: формування інформаційної культури молоді; особливості соціалізації в умовах інформаційного суспільства; вплив медіа на молодь; розвиток цифрової культури серед молодого покоління.

Аналіз наукових джерел дозволяє виокремити такі ключові виклики в задоволенні інформаційних потреб молоді.

Попри широкий доступ до інформації, існують системні проблеми, що ускладнюють ефективну її інтеграцію:

- Інформаційне перевантаження – надмірна кількість даних ускладнює їхню обробку та оцінку релевантності;
- Дезінформація та когнітивні упередження – цифрове середовище сприяє поширенню маніпулятивного контенту;
- Дефіцит критичного мислення – не всі молоді люди володіють достатніми навичками аналітичної оцінки джерел;
- Інформаційна нерівність – доступ до якісного цифрового контенту нерівномірний у різних соціально-економічних групах;
- Загрози кібербезпеки – персональні дані користувачів часто стають об'єктом кібератак, що створює ризики для інформаційної безпеки.

Сьогодні молодь орієнтується на джерела інформації, які забезпечують швидкий доступ, інтерактивність, мобільність, достовірність контенту та можливість участі у його створенні чи поширенні. Основними джерелами є соціальні мережі (Instagram, TikTok, Facebook, X (Twitter)), які дозволяють оперативно отримувати новини, слідкувати за трендами та інтерактивно взаємодіяти з контентом. Наприклад, YouTube використовується для перегляду як освітнього, так і розважального відеоконтенту, а платформи на кшталт Facebook і Discord надають можливість долучатися до спільнот за інтересами.

Значну роль відіграють онлайн-платформи та цифрові медіа (Google News, Feedly, BBC, DW, Українська правда, Громадське), які пропонують персоналізовані стрічки новин і аналітичні матеріали.

Молодь активно використовує освітні платформи, такі як Coursera, Prometheus, EdX, Khan Academy, а також освітні канали на YouTube і подкасти, що забезпечують доступ до знань у будь-який час. Важливими є форуми та професійні спільноти, наприклад, Reddit, Quora і

LinkedIn, які дозволяють отримувати поради та експертні думки. Крім того, молодь користується блогами та подкастами для глибшого занурення у цікаві теми.

Популярністю користуються також цифрові бібліотеки й відкриті наукові ресурси на зразок Google Scholar, ResearchGate та відкриті електронні бібліотеки університетів, що забезпечують доступ до достовірної та науково обґрунтованої інформації. Зростає роль чат-ботів і голосових асистентів (наприклад, ChatGPT, Google Assistant, Siri, Alexa), які надають швидкі відповіді на запитання і забезпечують інтерактивну взаємодію. Серед основних тенденцій варто відзначити зростання популярності візуального та короткого контенту (Stories, Reels, Shorts), взаємодію в реальному часі через стріми й обговорення, персоналізований підбір контенту завдяки алгоритмам, а також підвищену увагу до достовірності інформації на фоні поширення фейкових новин.

Висновки. Інформаційні потреби сучасної молоді є комплексним феноменом, що охоплює освітні, соціальні, культурні, громадянські та професійні аспекти. Вирішення проблем інформаційної компетентності вимагає розвитку стратегій цифрової грамотності, що забезпечать ефективне функціонування молоді у динамічному інформаційному середовищі. Саме тому дослідження цих потреб є важливим напрямом сучасної інформаційної науки.

Подальші дослідження мають зосередитися на аналізі впливу штучного інтелекту на інформаційні практики молоді, розвитку цифрових навичок у навчальному процесі та механізмах захисту від інформаційних загроз. Створення ефективної системи інформаційної освіти та медіаграмотності стане ключовим фактором формування свідомого користувача інформаційного простору XXI століття.

Список літератури

1. Гуревич Р. С., Коношевський Л. Л., Коношевський О. Л., Люльчак С. Ю. (2024). Цифрова культура молодого покоління: як її формувати. Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems, (73), 14–29.

2. Крайнік О., Дацько Н. (2019). Інформаційна культура молоді як умова успішної адаптації до життя в цифровому суспільстві. Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії, (79), 151–157.vestnikzgia.com.ua

3. Немеш О. (2020). Вплив медіа на соціалізацію сучасної молоді. Психологія: реальність і перспективи, (14), 105–112.prap.rv.ua

4. Прохоренко Т. Г. (2019). Соціалізація молоді в інформаційному суспільстві: особливості та ризики. Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія, (29), 34–36.fil.nlu.edu.ua